اداره‌سی : استانبولده عالم مطبعه‌سی
سر محرر و مدیری : احمد احسان

عدد ٣ — پنجشنبه - ٥ مارت سنه ١٣٠٨ — ایکنجی سنه ـ اوچنجی جلد

پادشاهم چوق یشا

پادشاهم چوق یشا

ولادت باهر الميمنت حضرت خلافتپناهی

مژده ای عثمانیان کهوارهٔ دولت بوکون
بر وجود اقدس و عالیله اولدی وایه‌دار

مژده ای اسلامیان اجزای جسم سلطنت
پرتو دیدار نو طالعله بولدی اعتبار

بشقه بر فیض عمیمه اقتران ایتدی جهان
ساعد ذی شوکت عثمانه کلدی اقتدار

بشقه بر لطف تجلی ایتدی تنشیط قلوب
ابتهاج طلعتیله اولدی ملت بختیار

بوکون بالجمله عثمانیانك پادشاه مکرمی ، دولتپناه مفخمی ، سلطان عالی اقتدار ، خاقان شوکت مدار ، ولی النعمت عالمیان حضرت عبدالحمید کامران افندمز حضرتلرینك کهوارهٔ اقبال دولتی وجود پرسود همایونلریله زینت یاب بیوردقلری یوم مسعود ملی‌یه مصادفدر . وجود اقدس ملکدارانلری ترقیات دولت وملت ایچون قیمتدار بر موهبهٔ ربانی اولدیغندن سلالهٔ طاهرهٔ عثمانی ایچون برشرف ذی‌قیمت وبتون افراد عثمانیه ایچون عین نعمتدر .

اعتلا ایتدی بوکون آفاق شان و سلطنت
چونکه طوغدی کوکب اقبال دوری ملتك

بوکون سبب اعتلای سلطنت عثمانیه وباعث ترقئ شوکت اسلامیه اولان خلیفهٔ روی زمین . وکیل سیدالمرسلین پادشاه تقوی گزین وشهنشاه عدل آیین اعدل حکمداران جهان افندمز حضرتلرینك دولتسرای عثمانی‌یی طلعت رمیمهٔ همایونلریله مبشر وخندان بیوردقلری یوم جلیل ملینك اللی برنجی سنهٔ معززه‌سنه مصادفدر . تأییدبنیان دولت وتأکید مبنای اسلامیت ایچون بر تبشیر الهامی ایله آذان معنویهٔ موحدین پرنشاط اولدیغندن هیئت جلیلهٔ اسلامیه‌ه بر یوم مسعوددر .

آچدی آغوشنك سکا مهد کریم سلطنت
فکر حکمت دایه‌ك اولدی عدل وشفقت رهبرك

بوکون ظل ظلیل ربانی ، زینت‌ده اریکهٔ عثمانی ، غازئ بی‌مدانی السلطان ابن السلطان السلطان عبدالحمید خان ثانی افندمز حضرتلرینك ولادت باهرالسعادت ملوکانه‌لریله مفارق مباهات عثمانیانك انواع مسرات ایله قرین اعتلا اولدیغی روز فیروزه مصادفدر . ممالك محروسهٔ عثمانیه‌یی جلوه‌کاه آثار عمران وملت عثمانیه‌یی نور فیاض عدالت ایله مظهر رفاه وسامان ایده‌جك بر وجود عالمسودهٔ نائلیتمزدن طولایی مباهی وخندان اولدیغمز یوم جلیلی مخطادر .

سایهٔ فیضوایهٔ ملوکانه‌لرنده نوبنو ساحه آرای حصول اولان بونجه مأثر خیریه . بونجه آثار برکزیده جوهر فطانت وکهر پارهٔ سلطنتك مایهٔ شفقت سرمایه‌سنده مکنون اولان علویت محضه‌یی مثبت ومبین وآفاق مدنیتی طوتان آوازهٔ کرم وعاطفتی سلسلهٔ پاك عثمانك نجابت علویه ومحاسن اخلاقیه‌سنی معلن اولمغله عصر معدلت حصر ملوکانه‌لرینی ادراك شرف عال العالنه مظهریتمزدن طولایی بختیار ودعای دیمومیت اجلال و عافیت همایونلرینه دمکذارز .

چوق یشا ای خسرو نوّار وعالی احتشام	بیك یشا ای شهریار اعدل و دولت طراز
مفتخردر ذات پاککله بتون عثمانیان	روح پاك حضرت عثمانی ایتدك شادمان
طوغدیغك کون ملتك اقبال واستکمالنه	سنسك ای احسان حق مظهر کریم سلطنت
بشقه بررونق کتیردك بشقه کلدی زیب وشان	لطفکی تذکاردن عاجز قالیر اهل لسان

شوکتك اولسون فزون عمرواجلالك مزید
دائما قیلسون سنی خلاق عالم کامران

افادهٔ مخصوصه

یکی سنه یوم مسعود ولادت حضرت پادشاهی روز میمنتنده انتشار ایدن (ثروت فنون) بوکون ایکنجی سنهٔ دوره‌سنی اکمال ایتمشدر . بختیارم .

مصور بر غزته‌نك نصل تأسیس ایده‌بیله‌جکنی ارباب وقوف بیلیر ؛ بوخصوصده فکر قطعی صاحبی اولمیانلره دیه‌یم که (ثروت فنون) کبی بر رسملی غزته تأسیس وادامه‌سی مطبوعاتك هنوز دورهٔ جدیده‌سنده بولنان ممالك عثمانیه‌ده دکل ، آوروپاده بیله پك کوچدر . نه حاجت ، مثلا فرانسه مطبوعات مصوره‌سنی تدقیق ایده‌رسه‌ك کوره‌جکز که اللی سنه‌دنبری صورت منتظمه‌ده انتشار ایدن (ایللوستراسیون) و (لوموند ایللوستره) دن ماعدا یاریم عصر دیمك اولان شو مدت ظرفنده پکلرجه اوراق موقوتهٔ مصوره میدانه آلوب پایدار اولمامشدر ، الیوم شو ایکیدن ماعدا دوام ایدن نشریات مصوره آره‌سنده (فیغارو صالون) دن بشقه‌سی یوقدر ؛ (فیغارو صالون) ی ده فیاتنك غایت فاحش اولمسندن ، اونبش کونده بر نشرندن ومندرجاتنك حرف آوروپا کبارانه یعنی (هوت آرستوقراسی) دیدکلری خلقه مخصوص اولمسندن دولایی بر مصور غزته‌دن زیاده موقوت بر مصور کتاب عد ایدرسه‌ك قوجه فرانسه‌نك مصور غزته‌سی ایکی‌یه اینر ؛ اما دیه‌جکسکز که فرانسه مطبوعاتی میاننده پکلرجه رسملی غزته‌وار ؛ بزده تسلیم ایلیورز ، فقط بونلرده مملکتك مدار افتخاری اولمیه‌جق نشریات نفیسه‌دن عد اولنمیه شایانی یوقدر ؛ برچوغی قرق ییلدر طبع اولنه اولنه آشنمش رسم لوحه‌لرینی تکرار عادی کاغدلره طبع ایله اهونیت فیئات سایه‌سنده صاتار ، برطاقمی الك مسکره وقبحات رسملرینی درج ایدرواج مظهر اولور ؛ اوچنجی قسمیده اداب عمومیه قواعدینه اتباعه آز اچوق متعصب اولنلرك ال المیه‌جقلری باشی آچیق تصاویر ایله کندینه مشتری بولور . ایشته فرانسه‌ده موجود رسملی غزته‌لر شو صابه‌یقم اوچ شائبه‌دن قورتیلمز ، ایچلرنده (ایللوستراسیون) ایله (لوموند ایللوستره) دن ماعدا قورتیلانی یوقدر .

شوراده بر ملاحظه دها بیان ایلیه‌لم ؛ (رسملی غزته) تعبیری شعبات فنونه ، صنایعه علومه عائد نشریات مصوره‌یی احاطه ایتمز ، اونلر غزته دکل مصور فن کتابیدر . بزم مقصدمز بر هفته ظرفنده‌کی وقایع عمومیه‌دن اختراعات فنیه‌دن بحث ایدن ، مشاهیرك رسمیله هنوز انشا آنی ختام ایرمه‌ین بیوك بنالرك کوریلدك ، رسم کشادلرك واعمالاتی ختام بولمه وابورلرك الحاصل وقایع جدیدهٔ مدنیه‌نك ترجمانی اولان مصور غزته‌لردر ؛ حرف فن حرف حرف وصنایعه عائد اوراق موقوته رسملی غزته میانه داخل دکلدر ؛ بناءعلیه نظر تدقیق فرانسه مطبوعات مصوره‌سنه شو جهتدن‌ده عطف اولنورسه تظاهر ایدرکه بر فن ، بر صنعته عائد مخصوص غزته‌لر استثنا اولنجه اوپکلرجه رسملی نشریات میاننده وقایع جدیدهٔ مدنیه‌نك ترجمانی عنوانه لایق (ایللوستراسیون) و (لوموند ایللوستره) دن بشقه‌سی مفقوددر .

حرف فنونه ، صنایعه عائد اوراق موقوته‌نك بر مملکتده تأسس ودوامی ایسه او مملکتك درجهٔ ترقیات فنیه‌سنه کوره قابل اوله‌جق موفقیاتدن عد اولنور ؛ بوندن دولایی‌درکه پاریسده انتشار ایدن (لانتور) ، (ره‌وو سیانتیفیق) ، (غازت ده بوزار) کبی فن وصنایع نفیسه غزته‌لریله انواع اوراق موقوتهٔ صناعیه وفنیه عددی یالکز فرانسه‌ده چوق کوریلور . مع مافیه فرانسه‌نك فن وصنایع غزته‌لری دخی وقایع فنیهٔ جدیده‌نك ترجمانی اولمق نقطهٔ نظرندن تدقیق اولنورسه (لاناتور) کبی اوچ بشی یاریجه اینر . دیکرلری کهنه‌مش رسملری ، اهمیتسز وقایعی اوجوزلق سایه‌سنده رواج دوشوره بیلیر .

فرانسه‌ده بویله اولدیغی کبی انکلتره‌ده ، آلمانیاده ، دخی حال بو مرکزده‌در . فرانسزلرك رسملی غزته‌سنه نظیره اولان (غرفیق) ، (لوندره نیوز) دن بشقه انکلتره‌ده حقیقی رسملی غزته عنوانه لایق نشریات یوقدر ؛ وسعت حجم جهتنده شو ایکی انکلیز مصوری پاریسده‌کیلره مرجح ایسه‌ده صنایع نفیسه جهتنده کیری قالیر . آلمانیانك ایسه (ایللوستریرتت تسایتونغ) کبی ایکی اوچ رسملی غزته‌سی موجوددر ، آلمانیاده انتشار ایدن سائر پکلرجه اوراق مصوره حقیقی ترجمان وقایع مدنیه عنوانه کسب استحقاق ایده‌مز . نظربمزی اوستریا ، ایتالیا ، اسپانیا وروسیه‌یه احاله ایلرسه‌ك مشاهده ایلرزکه بودولتلرده بردانه‌دن زیاده تام رسملی غزته یوقدر ، ایتالیانلر (ایللوستراتزیونا ایتالیانا) لی روسلر ، (نیوا) لی انجق اکمل بر رسملی غزته حالنه کتیره بیلمشلردر .

§

مملکتمزه کلنجه ، ممالك عثمانیه‌ده منتشر اوراق موقوتهٔ مصوره‌نك تاریخچه‌سنی یازمغه ابتدار اوزون بر خدمت دکلدر زیرا اون سنه‌لك وقایعی تخطر ایدن هر ذات ، عثمانلی نشریات مصوره‌سی ، تاریخنی یپا بیلیر . حتی ازمیرده انتشار ایدن (خدمت) غزته‌سنده عشاقی زاده خالد ضیابك (ثروت فنون) ك مظهر اولدیغی عنایات ملوکانه وسیله‌سیله بر بند نشر ایدرك شو دیدیکمز تاریخچه‌یی یازمش بزده (٤٥) نومرولی نسخه‌مزه نقل ایلمش ایدك :

تكرارينه حاجت يوقدر ، اوراية احالهٔ نظر كافيدر .

(٤٥) نومرولی نسخه‌مزده كی تاريخچه سزه اثبات ايلركه بو سنه‌يه كلنجه‌يه قدر استانبولده تركجه مصور غزته يوق ايدی ؛ هردرلو ترقيات فنيه و صناعيه‌مزك باعث و مسبب يكانه‌سی اولان پادشاه كمالات‌پرور و شهنشاه معارف‌كستر افندمز حضرتلرينك عصر ملوكانه‌لری رسملی غزته‌جيلك جهتندن دخی پارلاق بر صحيفه‌يه مالك اولمشدر ؛ اشته بوكون ايكنجی سنهٔ انتشاری وسيله‌سيله شو مقاله‌يی يازديغم (ثروت فنون) ولی النعمت اعظممز افندمز حضرتلرينك عصر معارف‌حصری نمونهٔ ترقيسيدر . (ثروت فنون) پادشاه فاروق جاه افندمز حضرتلرينك افكار و آمال ترقيات دثار ملوكانه‌لری سايه‌سنده بوكونكی كسوهٔ ترقی وانتظامنی احراز ايلمش يعنی شان عثمانی‌يه جسبان بر درجه‌يی بولمق اوزره شهراه ترقيده بربيوك آديم دها آتمشدر ؛ (ثروت فنون)ك ولی النعمتی ، حامی معارف پرور شهنشاه قدردان افندمز حضرتلری اولديغی كبی غزته‌نك محرر و مؤسسی عاجزی‌ده اول ولی النعمت اعظمك مظهر عنايت وعاطفت جهان قيمت تاجداريلری اولمق شرف عالمبهاسنی احراز ايتمشدر . همان جناب رب منان بوكون تسعيد و تبريكنه موفق اولديغمز يوم معزز كبی كونلرك بيكلرجه‌سنی ادرا كه پادشاهمز افندمز حضرتلرينی موفق بيورسون .

قعريه جامعی

§

اوت ؛ (ثروت فنون) بوكون برنجی سنهٔ دوريه‌سنی اكمال ايليور ؛ ولادت باهر الميمنت پادشاهی‌يه مصادف بر كونده تأسس ايتديكی كبی ينه اويله مقدس بر كونده كسوهٔ ترقيسنه وايكنجی سنهٔ دوريه‌سنه كيريور .

(ثروت فنون) بدايت تأسسندن اعتباراً مظهر اولديغی رغبت عموميه ايله نه قازانمش ايسه اونی اتخاذ انتظام اوغرنده صرف ايله تزييد رغبت ايلمك مسلكنی طوتمشيدی ؛ شو مسلك سايه‌سنده ايلك نومروسندن بوكونكی نسخه‌سنه قدر آثار ترقی كوسترمكدن خالی قالمدی ؛ امينم كه شو جهتی انكار ايده‌جك يوقدر . ايكنجی سنهٔ دوريه‌دن اعتباراً ايسه مظهری اولمقله مباهی بولنديغی عنايت وعاطفت سنيهٔ جناب ملوكانه سايه‌سنده شمدی مشاهده‌سيله تزيين نظر ايتديكمز كسوه‌يی اخذ ايتمشدر ؛ غزته نائل اولديغی عنايت سنيهٔ تاجدارانه سايه‌سنده حجمنی درت صحيفه تزييد ايلدی ، كاغدينی

مباحث طبيه‌دن — تعريفی ايلريكی نسخه‌ده

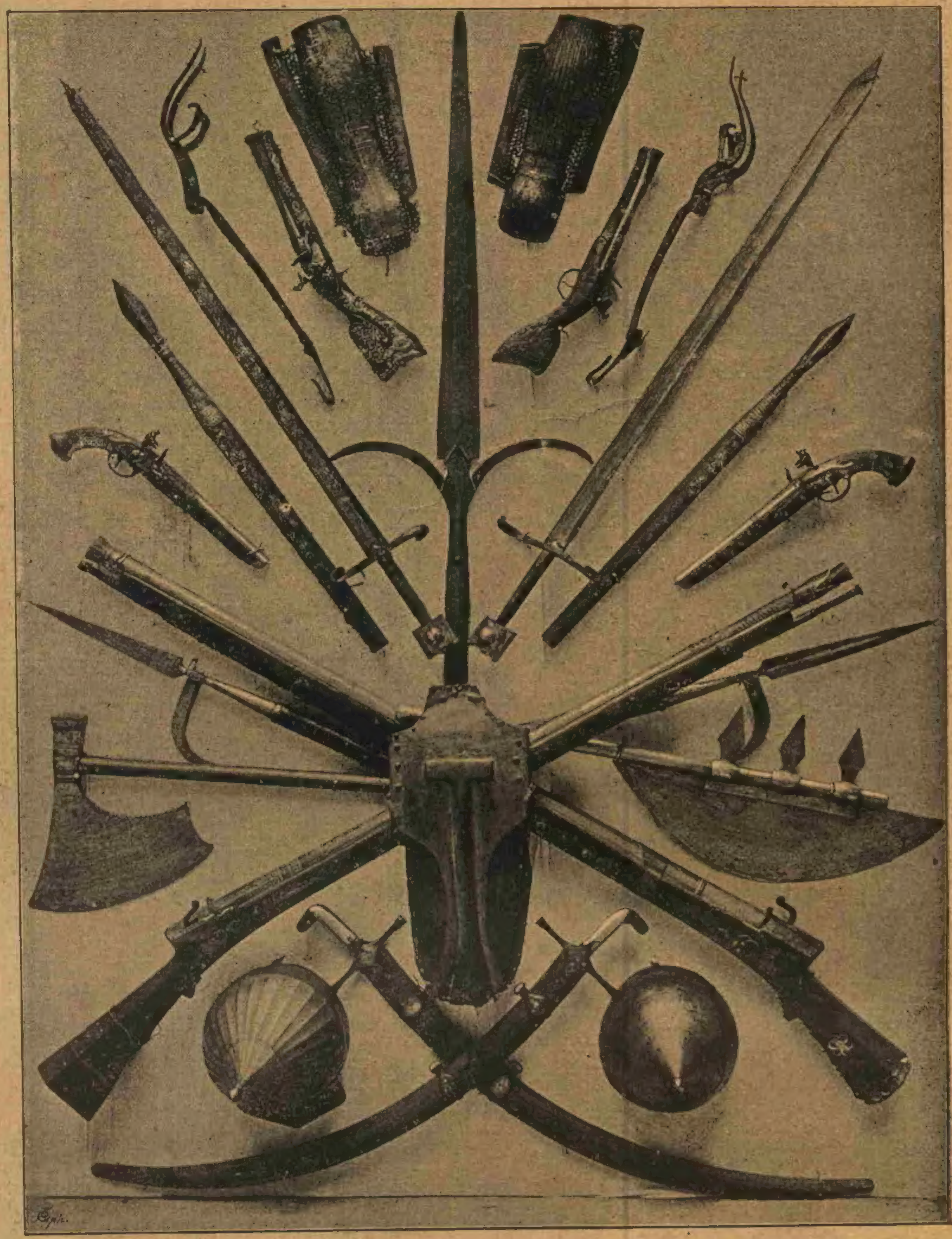

تفنكخانهٔ همايونده اسلحهٔ نادره

اسكيسنه نسبةً ايكی قات قالينلاشديردی ، يعنی كاغدی وحجمينه آوروپا غزته‌لری حالنی آلدی ؛ رسملرينی همان برقات دها تزييد ايتدی بونكله برابر فياتنی آرتديرمدی ، بالخاصه آوروپادن ماهر بر حكاك جلب ايتدی ، يعنی استانبولده صنعت نازكهٔ حكی جلب ايتديكی حكاك معرفتيله اولاد وطنه تعليم ايده‌جكی كبی تصاوير موجوده‌سنك ثلثان مقدارينی او حكاك سايه‌سنده الده ايليه‌جكدر .

(ثروت فنون)ك مسلكی ايسه برنجی درجه‌ده صداقت و عبوديت وظيفهٔ مقدسه‌سنه اتباع ايله برابر ترقيات مدنيه و فنيهٔ عثمانيه‌نك ترجمانی اولمق ، آوروپا اختراعات فنيه‌سندن قارئين كرامی خبردار ايتمكدن يعنی تام عثمانلی مصوری اولمقدن عبارتدر . تعريف مسلك واسع اولدی دكلمی ؟ ديمك استدم كه (ثروت فنون) ممالك عثمانيه‌ده موقع حصوله كلمش ترقيات و تأسيسات فنيه ، صناعيه و نافعه‌نك ممكن اولنلرينی رسملريله درج صحيفه ايده‌جك ، آوروپاده ميدانه كلمش هردرلو ترقيات فنيه وصناعيه‌نك مهم و قابل نقل اولنلرينی كذلك رسملريله ستون نشره آله‌جق ، مشاهير زمانك تصاويرينی قارئينه كوستره‌جك بونلره متعلق مقاله‌لری يازه‌جقدر . ايكنجی درجه‌ده اعتنا ايده‌جكی جهت ممكن مرتبه (عثمانلی مصوری) عنوانننه لايق بولنمق مسئله‌سی اوله‌جقدر .

اشته (ثروت فنون) مسلك وطرز غيرتی اكلاندی ؛ آرتق مساعده ايديكزده وظيفه‌سنه شروع ايتسون ، قارئين عثمانيه‌دن بكلديكی‌ده تعميم انتشارينه معاونت ايله رغبت و تشويقدن عبارتدر . بوده هركسك ياپابيله‌جكی همت دكلمی ؟

اشبو نسخه‌ده مندرج مقالات مخصوصه‌دن دولايی هر نسخه‌يه مخصوص پروغرامی حقيله اجرا ايليه‌مامش اولان ثروت فنون بعدما انتشار ايده‌جك نسخه‌لرنده مقالات آتيه‌يی محتوی اوله‌جقدر :

اولا — ياهر هفته ياخود ايكی هفته‌ده بردفعه استانبولك مشاغل عموميه‌سی حقنده مكتوب طرزنده بر بند .

ثانياً — ممالك عثمانيه ايله عموم عالم مدنيته راجع شئونات مدنيه و فنيه‌نك مهملرندن متشكل هفته‌لق اجمال .

ثالثاً — مباحث طبيه وحفظ صحيه ، فنون سياسيه ويا طبيعيه وسائره‌يه متعلق اوله‌رق هفته‌لق بر بند .

رابعاً — آز صره اوفاجق حكايه‌لر .

خامساً — مندرج رسملره دائر معلومات عموميه .

سادساً — درسعادتده انتشار ايدن كتابلردن مطبعه‌مزه ارسال اولنلرينه دائر بر اجمال .

سابعاً — بر رومان .

بو پروغرامی يازمقدن مقصدمز غزته‌مزك مسلكنه دائر بر فكر عمومی ويرمكدر . يوقسه هر هفته بوكا تطبيق حركت ايتمكله مكلف دكلز ، لزومنه كوره بر قاچنی طی ايدوب يرينه بشقه مقاله‌لر درج ايلرز ، زيرا غزته‌نك اساس مسلكی افادهٔ مخصوصه‌مزده يازديغمز اوزرنده ترقيات فنيه ومدنيهٔ عثمانيه و آوروپائيه‌نك ترجمان ومصوری اولمقدن عبارتدر .

رومانه كلنجه هر نقدر (جق) ايله معاً (خاور) عنوانلی ملی رومانی‌ده درج ايتمكی وعد ايلديسه‌كده غزته‌ده ايكی رومان مندرج اولديغی تقديرده سائر مقالاته يرقاليه‌جغی ملاحظه قلنديغندن (خاور) شمديكی تفرقه‌نك ختامنه تعليق اولنمشدر .

رسملرمز

قعریه جامعی

استانبولك آثار قدیمهٔ مهمه سندن برینكده سلطان سلیم جوارنده كائن قعریه جامعی اولدیغنی بلكه هر كس بیلمز ؛ استانبوللی اولدیغمز حالده قعریه جامع شریفنك متروكات قدیمه‌سنك نادر قسمندن بولندیغنی بیلمدیكمز واورانی كورمدیكمز حالده شهرمزی زیارته كلن اجنبیلرمذ كور جامعی تماشا ایتمه‌دن قابل دكل عودت ایتمزلر .

قعریه جامعنك سبب اشتهاری درونده‌كی موزائیك دینیلن نفیس طاشلرله وتزییناتنك بك اسكی زماندن قالمه اولمسیدر .

فطوغراف حضرت شهریاری عبدالله برادرلر فطوغرافندن یاپدرلمش اولان رسممز قعریه جامعنك منظرهٔ خارجیه‌سنی كوسترر . ایلریده بعض موزائیكلرنی ده درج صحیفه ایلرز .

اسلحهٔ نادره

تفنكخانهٔ همایون داخلنده موجود اولوب یادكار زمان قدیم ونادر اولمسیله غایت مهم عد اولنان اسلحهٔ عتیقه‌دن بر طاقمی بو نسخه‌ده انظار قارئینه وضع ایلیورز . آوروپالیلرجه موزه‌لرك برمهم طاقمی‌ده اسلحهٔ قدیمه‌یه عائد اولنلردر . زیرا اسلحهٔ قدیمه سایه‌سنده بر ملتك اجراآت حربیه‌سی وطرز مدافعه‌سی حقنده بك چوق معلومات استحصال اولنور .

تابلو

پاریسده هر سنه كشاد اولنان رسم سركیسنده كرك فرانسز كرك اجنبی رساملرینك تشهیر ایتدكلری رسملردن اك مهملری فرانسه حكومتی طرفندن بالانتخاب اشترا اولنور ؛ فقط سركی‌یه هر رسامك تابلوسی تشهیر اولنور دیه ظن ایتمملیدر ؛ دنیانك هر جهتندن ارسال اولنان تابلولر بر هیئت تفتیشیه طرفندن تدقیق اولنوب صنعت نقطهٔ نظرندن مهم عد اولنانلری تفریق وقبول اولنور كه بونلرك عددی دخی بر مقدار معینی تجاوز ایلیه‌مز . اشته شو تفریق ایدیلنلر آره‌سندن هر سنه فرانسه حكومتی برقاچ عدد انتخاب ایدوب صاحبندن اشترا ایله (لوكسمبورغ) موزه‌سنه وضع ایدر . اشترا اولنان تابلو رسامنك وفاتنه قدر لوكسمبورغده اوندن صكره لوور موزه‌سنده حفظ اولنور . اشبو نسخه‌ده درج صحیفه ایلدیكمز بیوك تابلو مشاهیر رساملردن (ده‌رورل) ك اولوب اوچ بش سنه اقدمكی موزه‌ده تشهیر قلندقدن صكره حكومت جانبندن بالاشترا لوكسمبورغ موزه‌سنه وضع اولنمشدر . الیوم اوراده موجود بولنیور . پاریسك رسم موزه‌لری حقنده معلومات وافیه آلمق ایچون هنوز اكمال ایتدیكمز مصور « اوروپاده نه كوردم » سیاحتنامه‌سنه مراجعت ایجاب ایدر .

موسیو لوبه

فرانسه‌ده اونبش كون اقدم تبدل وكلادن صكره ریاست وكلا مأموریت مهمه‌سنی احراز ایلمش اولان موسیو لوبه اشبو نسخه‌ده رسمنی كوردیككز ذاتدر . مشارالیه ١٨٣٨ سنهٔ میلادیه‌سنده تولد ایله الیوم ٥٤ یاشنده بولنوب مشهور دعوی وكیللرندن و فرانسه مبعوثلرندندر .

غلطه قوله‌سی

نه متحیر اولیورسكز ؟ اوت شكلنی بیلدیككز غلطه قوله‌مز بوندن یتمش سنه اقدم رسممزده كوردیككز شكلده ایدی . نسخه‌مزه دائما آثار توجه كوسترن خیرخواهلرمزدن بر ذات شمدی مطبوعی كوردیككز رسمی بزه اهدا ایلمش اولدیغندن درحال حك ایتدیروب نظر دقتكزه وضع ایتدك ؛ دائما كوزیمز اوكنده دوران بربنانك اجدادمز زماننده نه هیئتده اولدیغنی اوكرنمك فنا دكلدر دكلمی ؟

غلطه قوله‌سنك شمدیكی حالنه كلنجه بوخصوصده ثروت فنونك (٩) نومرولی نسخه‌سنه احالهٔ نظر ایجاب ایدر .

پاتینور

آوروپاده قیشین بوز اوزرنده قایق كبارلرك برنجی نوع اكلنجه‌سندن معدوددركه بوخصوصده غزته‌مزده برقاچ دفعه‌لر بسط مقال ایتمشیدك . اشبو نسخه‌مزله دخی پاتینور تسمیه اولنان ، بوز اوزرنده قایانلرك رسمنی كوستریورز . ایشته قوجه بركولك منجمد سطحی اوستنده رسممزده‌كی كبی یوزلرجه طاقملرك قایدقلرینی كوز اوكنه كتیررسه‌كز آوروپالیلرك تحف اكلنجه‌سنی اكلامش اولورسكز . ثروت فنون (٤٦) نجی نسخه‌سنده پاتینورلر حقنده معلومات لازمه ویرمش ایدی . اورایه‌ده مراجعت اولنه بیلور .

شیقاغو سركیسی حقنده معلومات

« وورلد قولومبیان اكسپوزیسین » قومیسرلری شیقاغو سركیسنك شعبات مختلفه‌سی رؤساسنه (نویورق) شهری ایچون بر ضیافت رسمیه ویرمشلر . بو ضیافتده نویوركك بیوك آدملری مدعواً حاضر بولنمشلردر .

١٨٧٦ سنه‌سنده (فیلادلفی) شهری سركیسنده (مورس) تلغرافی همان باشلیجه بر اختراع عظیم عد اولنوركن بودفعه الكتریقه عائد معمولات وكشفیاتك تشهیرینه غایت بیوك بر دائره‌نك احضار ایدلمسی احبابجه برشرف عظیمدر (ادیسون) كندی - كیسنی اك كوزل برآثر حیاتی اولمق اوزره عالمه تشهیر ایده‌جكنی سویلمشدر .

شمدیكی حالده اوراجه غایت مهم برمسئله‌نك حسن صورتله حلنه چالیشیلیور كه اوده سركینك بزار كونلری آچیق بولندیریلوب بولندیریلمیه‌جغی ماده‌سیدر . آمریقا غزته‌لرندن برطاقمی آچیلمسنی برطاقیده قپالی قالمسنی ترجیح ایدیورلر .

شوقدر كه تیاترولرك وسائر اكلنجه محلرینك بازار كونلری مع زیاده آچیق بولندیریلدیغی برملكتده بومسئله قریباً حل اولنور قسمندندر .

سركی ایچون وسائط نقلیهٔ موجوده‌نك عدم كفایتی كورولمكده‌در . جرائد محلیه بوجهته دائر انتقاداتده بولندرق صور منتخبه‌نك غیر مؤثر و تهلكه‌لی اولدیغنی كوستریورلر . شمدی محل مذكورده موجود عربه‌لر اوچ چاریك ساعتلك برمدت ایچون ١٥ یاخود ٢٠ فرانق ایستیورلر . اوحالده آتی آی ظرفنده دائما سركی‌یه دولاجق اولان بك‌چوق زوارایله اهالینك عددی دوشونولورسه بویوزدن بك‌چوق مشكلات تحدث ایده‌جكدر . بوخصوصده كول واپورلرینی داخل حساب ایدرك كفایتلرینه قنع اولمق دخی دوغرو اوله‌مز . (میشیغان) كولی علی‌الخصوص فنا هوالرده ساحلده اولمیانلر ایچون ذوق سیاحت وحسن صورت كوستره‌مز .

برجهت وارسه اوده شمدیكی حالده انشا آتیه دوام اولنان شمندوفرلردن اولان امیددر . چونكه دیركتورلری ساعتده یكرمی بیك كشی نقل ایتمكی وعد ایتمشلردر . سركینك بولنه‌جغی « زاقسون پارق » موقعی مركز شهردن اون ایكی كیلو مترو مسافه‌ده بولندیغندن واوراده ایسه مهم بر « درا وبای » اصولی موجود اولدیغندن وسائط نقلیه احضاریله شدت مشغولیتدن ناشی بوجهتك موجب اوله‌جغی ضرره عطف نظر ایتمكده‌درلر .

بو آیك ابتداسنده سركی‌یی كوزدن كچیرنلر ابنیهٔ لازمه‌نك انشا آتی كركی كبی ایلرولمش و علی‌الخصوص « قادینلر دائره‌سی » نك وبوندن صكره‌ده باغچوانلق قسمنك سائرلرندن زیاده ختامه تقربنی كورمشلردر . سركینك جوانب عمومیه سنده هركون درت بیك كشی لاینقطع چالشمقده درلر . [*] صنایع عالیه ایله « مانوفاقتور » ه عائد بنالر نهایتسز دینه جك قدر جسیمدر . شدت شتیه رغماً عملیات كمال كرمی ایله اجرا اولنمقدن كیرو قالمامقده‌در .

اوروپانك جهات مختلفه‌سندن بوسركی ایچون هرنوع تشبثاته شروع اولنمقده‌در .

فرانسه حكومتی سركی محلنده كندیسنه اون بش بیك مترو مربعی بر افراز ایتدیرمشدر . بونك ١٠٠٠٠ مترو‌سی مانوفاقتورا ایچون ٣٠٠٠ متروسی صنایع نفیسه ایچون وباقی ٢٠٠٠ مترونك نصفی حیوانات اهلیه و نصف دیكریده ماكنه‌لر ایچون اثنیه‌یی حاوی بولنه‌جقلردر . سركیده « ماله دولا دمنیستراسیون » ك قبهٔ مركزیه‌سی (آ و مینیوم) لی طوبخ ایله اورتیله جكدركه بوقاپلامه یكی براختراع ثمره‌سی اوله‌رق طبقی آلتون كبی بر پارلاقلغی حاویدر .

ابنیه‌لره مخصص پاره‌نك یكونی شمدی‌یه قدر درت ملیون فرانغه بالغ اولمشدر . صنایع ومانوفاقتور بناسنك سطحی ، اوزرنده بیك عدد اوفاق خانه بولنه بیله جك قدر واسعدر . لوندره‌نك (فنون وصنایع انستیتوسیونی) لوندره‌دن شیقاغویه ٤٦٤ فرانغه كیدوب كلمك و یلادلفیا واشنغتون ونیاغارایی كورمك مدتنده برآی اولمق اوزره بر سیاحت صورتی ترتیب ایلمشدر . اوستریا مجارستان وژاپونیا حكومتلرینك دخی تشبثات حسنه‌سی موجود بولندیغی كبی ١٨٨٩ عمومی سركیسنی زیارت ایچون (نوتیلوس) نامنده و ١٩ قدم طولنده‌كی واپورجغیله بحر محیطی كچن قپودان (آندره‌و) دخی بودفعه ١٢ قدم طولنده‌كی تكنه‌سیله اولكی تجربه‌سنی تكرار ایتمك و (اسداف بحر محیط) نامنده‌كی اوچدانه تنزه واپورلری تشهیرایتمك ایچون سركی‌یه كیده‌جكدر .

علی سعاد

الكتریق ترقیاتی

اون طقوزنجی عصره آوروپا منتسبین فنك (الكتریق دوری) دیمكده حقلری واردر ؛ زیرا عصر اخیر ابتداسنده الكتریقك تلغراف ، تله‌فون كبی خدمات مهمهٔ عظیمه‌سندن ماعدا فنون وصنایعك هر شعبه‌سنه اولان خدمتنی تعداد ایتمك احتمال خارجنده‌در . بوكون هانكی فنون وصنایعده برشعبه قالمامشدركه الكتریق تجربات واجراآتنه تطبیق ایله ولو جزؤی اولسون استفاده كورمامش بولنسون !

شایان دقتدركه الكتریق اختراعاتی اكثریت اوزره اوروپایه آمریقادن عكس ایدر اولور ، مثلا شمدی آوروپانك هر شهرنده تأسس ایتمش اولان تله‌فون آمریقادن كلمش اولدیغی كبی منبعی ینه آمریقا اولمق اوزره مطبوعات موقوتهٔ فنیه ینه بر الكتریق خارقه‌سندن دها بحث ایلیور .

آوروپا مطبوعاتنك سرمایهٔ بحث مقال اتخاذ ایلدیكی كیفیت موسیو (تسلا) اسمنده‌كی بر ذاتك آمریقاده اختراعته موفق اولدیغی منقطع بر جریان الكتریقیدركه بونك سایه‌سنده مخترعك (ضیای خیالی) تسمیه ایلدیكی الكتریق ضیاسی الده اولنیور والكتریقك جریان شدیدنده موجود بولنان محذورلر مندفع اولیور .

موسیو تسلا جریان منقطع استحصاله مخصوص آلتنی آمریقاده كچن سنه وجوده كتیردكدن صكره بوسنه نواقصنی‌ده اكماله موفق اولوب آوروپایه كلمش وشباط افرنجینك ٣ نجی كونی لوندره‌ده و ١٩ نجی كونی پاریسده برقونفرانس ویرمشدر .

تسلانك جریان منقطع آلتی غایت تصرفكارانه الكتریق ضیاسی وجوده كتیرمكه باعث اوله جقدر . الكتریق ضیاسی جریانی متقطع وشدتلی برالكتریق ماكنه‌سندن حاصل اولیوركه ماكنه‌ده‌كی وشیعه‌لرك طرز انشاسی بربشقه اصولده ومخترعجه معلوم حالده‌در .

مثلا كرك لوندره وكرك پاریسده‌كی جمعیات فنیه حضورنده اجرا ایتدیكی تجاربی هپ بو ماكنه‌سیله اجرا ایتمشدر .

قونفرانسده حضارك زیاده دوچار حیرت ایدن حال برقاچ بیك وولتا شدتنده اولدیغندن دولایی غایتله مهلك اولان جریان الكتریقینك یكی آلت سایه‌سنده غایت ضررسز حالده وسهولتله استعمال اولنه‌بیلمسیدر ؛ واقعا یكی آلتدن مرور ایدن بر قاچ بیك وولتا قوتنده‌كی جریان الكتریقی آلتدن خروجندن صكره ال ایله طوتیلورسه اهمیتسز برصارصلمه‌دن بشقه برشی حس اولنمیورمش ، حالبوكه بویله برجریان قوتی الی سورنی آن واحدده اهلاكه برقاچ یوز دفعه‌لر كافیدر .

تسلانك ضیای خیالی تسمیه ایلدیكی طرز تنویر ایسه آلتك ایكی باشندن چیقان جریان سایه‌سنده برقاچ طرزده میدانه كلمكده‌در .

اكر جریان خفیف ایسه بو ضیا بیوك برقوس حالنده وجزؤی متلون ظهور ایلیور . اكر جریان زیاده‌لشیرسه ضیا پارمق قالنلغی آلوب جزؤی اولان تلونی‌ده غائب ایدییور . كذلك جریانلر آره‌سنه درونندهٔ هوای نسیمی برآز تنقیص اولنمش بر بللور بورو وضع اولندیغی زمان بورو غایت شعله‌دار برحال آلمقده ایمش . اشته موسیو تسلانك (ضیای خیالی) دیدیكی طرز تنویر اصل بوطرزدر .

تله‌فون مخترعی مشهور ادیسون بیله اشبو غرائب طبیعیه‌دن بحث ایله (تلسز) برتلغراف ماكنه‌سی اختراع ایتدیكنی بیان ایدوب لازمكلن اختراع براتلرینی‌ده آلمشدر ، دها نه كوره جكز ؟

[*] ٤٧ نجی نومرولی غزته‌مزه باقكز.

چوبان قیزی : تابلو

شئونات

∴ بیوك فلاكتلره سبب اولان حریقلر اكثریا بدایت ظهورده شاشقنلقله ترس حركتده بولنمقدن متولددر. یاكلش حركت دخی باشلیجه آتش ظهور ایدن محله كویا یكانه چارهٔ دفع ایمش كبی صو دوكمكدر؛ كچنلرده واصل نظر مطالعه‌مز اولان آمریقاده منتشر (انجنیرینغ ماغازین) غزته‌سی شو جهتدن بحث ایله بر چوق مثاللر ایراد ایلیور، مثلا آمریقا شهرلرندن برنده كائن بر فابریقه‌ده عمله الندهكی فناری درونی یاغ دولو فوچویه دوشورمش، یاغ آتش آله‌رق زیاده دومان و آز علوله یانمغه باشلامش، عمله همان آتشك اوستنی اورتوب یاخود بر آز كول آتوب سوندیره‌جك یرده بر قووا صو دوكمش شو حركت درحال بیوك بر علوك طوانه قالقمسیله فابریقه‌نك محترق اولمسنه سبب اولمشدر.

شو وسیله ایله سویلیه‌یم كه: بیلدكاریمزدن بر اوك آشجیسی یمك پیشرمكله مشغول ایكن آتشه بر آز یاغ دوشورر، یاغ یانمغه باشلینجه درحال اوزرینه بر قاچ كیجه صو آتار، حالبوكه شو حركت علوك یوقاری فیرلایه‌رق بیچاره آشجینك صاچلرینی یاقمسنی سبب اولمشدر. بناءً علیه غاز، یاغ كبی مواد یره دوكولوب آتش الدیغی زمان اوزرینه همان قالین لچه ویا سبت ایله قوم دوكمكدن آسان طریق یوقدر.

∴ پارسده‌كی كه‌ته تیاتروسی آمریقاده واقع مشهور نیاغارا شلاله‌سنی صحنه اوستنده كوسترمكه وبو شلاله‌یی بر جانبازه وه‌لوسیپت ایله كچیرمكه باشلامشدر. كه‌تو تیاتروسی صحنه‌ده ١٦ مترو یوكسكلكنده ٦ مترو عرضنده بر بیوك دره‌نك جریانی كوسترمكده اولدیغندن تیاتروده شمدی‌یه قدر بومقدار صو جریان ایتدیرلمامش اولدیغی یازیلیور. تیاترونك صولری پارس صو یولندن آلنوب صحنه‌ده جریان ایتدیر.

لدكدن صكره تكرار كلدیكی یره سوق اولنمقده‌در.

∴ انكلتره‌نك شه‌فیه‌لد شهری دمیر فابریقه‌جیلرندن بری چلیك اعمال اولنوركن قزغانلردن جریان الكتریقی امراریله چلیكی دها متین وصلابتلی انشا ایتمك خصوصنده براختراع براتی آلمشدر. معلوم اولدیغی اوزره شه‌فیه‌لد دنیانك دمیرجیلكده اك ایلری كیتمش برشهریدر.

∴ (لونس ـ لو ـ سوانیه) جوارنده (آ. بنتور) قانتونك (قوپیز) نام ناحیه‌سنده غریب برحادثهٔ طبیعه حصوله كلمشدر شویله كه چفتجی مادام ف... كافه‌سی حسن صورتله متشكل درت چوجق یعنی چفته ایكیز تولید ایتمشدركه كرك والده كرك چوجقلر كاملاً صحت وعافیت اوزره‌در.

∴ پاتاتس محصولنك تأمین تزییدی حقنده تجسسات دقیقه ایله مشغول اولان موسیو امه ژیرار بو خصوصده وصایای آتیه‌ده بولنیور: پاتاتسلر كوكلری بربرندن آیری اوله‌رق اویله برصورتده زرع ایدلملیدركه طپراق اوستنده نشو ونمای تام وقوعبولسون و طپراغك هیچ برطرفی آچیق قالمسون. بر (آقر) دن عبارت اولان اراضی‌یه اوچ یوز كوك پاتاتس دیكلملیدر. كوكلرك طبقهٔ خارجیه‌سنده‌كی طومورجقلر پارچه لنمالیدر، چونكه عكس محصول نصف نصفه تنزل ایدر.

∴ روسیه‌ده اجرای حكم ایدن قحط وغلانك تأثیری آمریقاده‌ده كورلمشدر. فی الحقیقه ممالك مجتمعهٔ امریقانی استیلا ایدن تیفو علتنه سبب اولمق اوزره (مرسلیا) اسمنده‌كی بر ایتالیان واپوریله هجرت ایدن موسوی مهاجرلری بوحالی كوسترمكده‌در. مهاجرلرك یاپلدقلری محللرده یوزلرجه خلق بوعلته دوچار اولمشدر. خسته‌لرك جمله‌سی (نورث بروثر ایسلانده) نقل ایدلمش وروسیه‌دن موسوی مهاجرلریله كان كمیلر ایچون قرق كون قرانتنه وضع ایتمشدر.

اخطار مخصوص

غزته‌مزك كچن سنه آبونه‌سی اولوب بوسنه هنوز تجدید ایتمامش بولنانلره حقلری اولمدیغی حالده اشبو ٥٣ نجی نسخه‌یی‌ده ارسال ایلیورز. مقصدمز (ثروت فنون) ك اكتساب ایتدیكی كسوهٔ ترقی‌یی اسكی آبونه‌لرمزه ارائه‌در. اشبو هنوز تجدید ایلمامش آبونه‌لره ٥٣ دن صكره غزته كوندرلمیه‌جكدر. بناءعلیه بونلر تجدید آرزوسنده بولندقلری حالده مطبعه‌مزه آبونه بدلی ارسال ایتملیدرلر.

(ثروت فنون) ك ایكنجی سنه سندن اعتباراً آبونه قید اولنوب‌ده هنوز بدلی كوندرمامش اولنلردن دخی اشبو نسخه‌مزك وصولی متعاقب بدلاتی ارسال ایتملری صورت مخصوصه‌ده رجا اولنور. بدلات سنه‌لك ١٣٠ آلتی آیلق ٧٥ غروش اولوب مقووا بورو ایچنده استیانلر آلتی آیه ١٥ سنه‌لكه ٢٥ غروش علاوه ایده‌جكدر. شباطدن اول قید اولنوب‌ده الآن بدلی كوندرمامش بولنانلر یوزده اون تنزیلدن محرومدر. بناءً علیه اوزمان مقید بولنانلر تنزیل ایله اقچه كوندررلرسه قبول اولنمز.

تبدیل مأموریت ومحل ایله آدرسنی دكشدیرمك استیانلر بهمه حال المقده اولدقلری غزته نسخه‌لرینك بری اوزرینه یاپشمش مطبوع باندی مطبعه‌مزه ارسال ایتملیدركه اوزرنده‌كی نومرو سایه‌سنده اجرای معامله ایده بیله‌لم. آدرس تبدیلی ایچون اشبو باندله برابر یوز پاره‌لق پوسته پولی ارسال ایتملیدر.

(ثروت فنون) ك اشبو نسخه‌سی طشره اركان ماموری ایله معتبرانه نمونه‌لك اوله‌رق مجاناً تقدیم قلنه‌جقدر. ذوات مومی الیهمادن غزته‌مزی كوروب‌ده آبونه اولمق استیانلرده شرائط مقرره دائره‌سنده آبونه بدلی ارسال ایتملیدر.

جق

مؤلفی: آلفونس دوده

مترجمی: سامی پاشا زاده سزائی

برقلن، راهب افندی، برقلن! اسم انكلیزجه كبی تحریر وتلفظ اولنور... شویله‌جه، جق... چوجغك اقرباسی انكلیزدر. هندستان اردوسنده بیكباشی. لورد پیبوق... بلكه طانیرسكز. پك معروف، اك بیوك ارباب اصالتدن بر آدم. همده نه‌رقاص!... اولدی. آه، قورفنج برصورتده، سینغابورده. برقاچ سنه اولیور كه احبابندن بر راجه‌نك، شرفنه ترتیب ایتدیكی شانلی بر قپلان آونده... بوراجه‌لر غالبا برقرال كبی ایمشلر... بالخصوص بو اك بیوكی ایمش... اسمی نه‌ایدی قوزم؟ طورك... یاربی! آدی دیلمك اوجنده... راما... راما...

مكتب مدیری بوكلمه‌لرله اوینامق اشتیاقنه، وبو منمادی برفكردن برفكره آتلامق اعتیادینه، بی اختیارانه تبسمله:

— عفو ایدرسكز افندم، جق‌دنصكره نه‌یازه‌جغز؟ دیه فاصله ویردی.

دمیندنبری اوزرنده مشغول تحریر اولدیغی یازیخانه‌سنه، باشی براز ایلك اولدیغی حالده اتكا ایله پاپاسلره مخصوص تعزیب واستقال خاصه‌سندن كسب حدت ایدن نظریله قارشوسنده اوتورن قادینه ویاننده ایاقده طورن (قلن)، جقه باقیور ایدی.

بوظریف مخلوق، اوموسمك، حتی اوكونك صوك موده‌سی اوزره قصورسز صورتده كینمشیدی. — ١٨٥٨. كانون اولنده بولنیور —

كیدیكی كوزكك نرمی ونزاكتی، سیاه تووالتنك ثروتی، شابقه‌سنك كندیسنه مخصوص لطافت خفیه‌سی، زینت فوق العاده‌سنه امنیتی، انسانی برحال دیكره افراغ ایدن سرقاغك عادیلكندن قورتیله‌رق، نفیس خالیلرینك اوزرندن، مزین دوشمه‌لرینه كچیله‌جك برقویه‌عربه‌یه مالك اولدیغنی ایما ایدردی.

پك كوچوك باشی واردی. بوقادینلری دائما دها بیوك كوسترر. برمیوه كبی غایت خفیف تویلی كوزل چهره‌سی. متلون، متبسم، ساده وضیاتثار كوزلرله واك كوچك فرصتلرده ارائه ایدیلان بیاض دیشلرله منوردی.

افراط تلونه دلالت ایدر كبی كوریسان چهره‌سنده‌كی بوخطوط، اوسیمای لطافت نمایه بیانمز بعض حاللر علاوه ایدرك: بلكه آلت دوداغنك خفیفجه صارقمسی، دائمی سویلمك احتیاجی. بلكه اوكوچك پارلاق صاچلرینك التنده‌كی صاز ناصیه‌سی، عدم تفكری وبراز محدود اولان ذكاسنی تصویر وتعریف ایدیوردی.

چوجغه كلنجه، یدی سكز یاشنده بر كوچك اوغلان تصور ایدیكز. یاشنه كوره چوق اوزون. نحیف. اسمنده‌كی (ق) ك ایجاب ایتدیكی صورتده انكلیز اصولی اوزره كینمش، بجاقلری چیلاق. باشنده كوزل بر قالپاق، ارقه‌سنده اسقوچیالیلر مخصوص برقابوت.

البسه‌سی بلكه یاشنه كوره ایدی. فقط اوزون بویله براز قالینجه اولان بوندن كوره برنسبتسزلك حاصل ایدییوردی.

حال هیجانده اولان سن‌ٔوك سوقیله كیكلی وطوءش بجاقلری، كندیسنی بر شكل غریبه صوقان البسه‌سنك هرطرفی تجاوز ایدرك چوجغی اضطراب ایچنده براقیوردی. صاوروق. محجوب. اوكه بقار، وارهصره چیلاق بجاقلرینه اماله نظر مأیوسانه ایله كندیسنی بوكولنج قیافته صوقدیغی ایچون. قابندن لورد پیبوقه. وبتون هندستان اردوسنه لعنت ایدردی.

وجودجه والده‌سنه بكزردی. بومشابهت، دها اینجه، دها ممتاز بعض شیلرله بركوزل قادین چهره‌سنك، بر ذكی اركككه انقلابندن عبارت ایدی. عینی نظر، فقط دها عمیق، عینی ناصیه فقط دها كنیش، عینی اغز فقط دها جدی.

قادینك چهره‌سنده هیچ برایز هیچ بر بوروشق براقمدن كمال سرعتله بربرلرینی قوواله‌رق كیدن افكار وحسیاتك سرعت فرارینه منعطف اولان كوزلرنده بر حیرت نمایان اولوردی. چوجقده بالعكس افكار ومطالعاتك ثابت اولدیغی حس اولنور والده‌لرینك قوجاقلرنده نازلی بیویان اركك چوجقلرده كورلدیكی كبی. هر حاللرنده‌كی بطائت، مجالسزلك، رنكسزلك نظردقته آلنمه، بولزومندن زیاده دوشونمسی موجب اندیشه اولوردی.

اواثناده ایسه والده‌سنه طیانه‌رق و ورانی. قولنك ایچنه كچیره‌رك برمفتونیت ساكتانه ایله والده‌سنی دیكلیور. وارهصره خوف وتضییق التنده قالمش برحال وطورایله قارشوسنده‌كی راهبی، واطرافنده‌كی احوال واشیانی معاینه وتفتیش ایدیوردی اغلامیه‌جغنی وعد ایتمشدی.

بونكله برابر بعضاً اخفا ایدلمك ایچون جبر نفس اولنمش برآه، اك شدتلی اغلامقلردنصكره كلان برحال كبی ایاغندن باشنه قدر وجودینی صارصاردی. اوزمان والده‌سی اوزرینه عطف ایتدیكی بر نظرله كویا (هانی سن سوز ویرمشدك...) معناسنی ایما ایدردی.

كچ وقته قدر والده‌لرینك آغوش ناز ونیازنده پرورشیاب اولان چوجقلرك ایلك مكتبه كیردكاری زمان اووفا ومروت اوجاغندن طرد ایدلمشلر كبی حاصل ایلدكاری حسیات الیمه‌لری نتائجندن اوله‌رق جق بیوك براضطراب ایچنده كورینیوردی.

راهبك بر والده و مخدوم حقنده برقاچ دقیقه ظرفنده اجرا ایتدیكی تفتیش وتحقیق بر سطحی مدققه كفایت ایده‌جك درجه‌ده دكلسه‌ده، كندیسی یكرمی بش سنه‌دنبری ارباب نجابته مخصوص اولان بوژوزویت مكتبنك ریاست اداره‌سنده بولنه‌رق پارس جمعیات عالیه‌سنك كافهٔ احوالنه، ولسان واطوارینه تمامیله واقف اولدیغی جهتله، یكی شاكردك والده‌سی اقسام جمعیتك هانكی قسم مخصوصنه عائداولد

MİLLİ KÜTÜPHANE ANKARA 1946

ینی اکلامقده دوچار مشکلات اوله‌مزدی .

جدی کورنمك مقصد آشکاریله مدیرك اوطه‌سنه کبارانه صورتده کیرمسی ، و بر طور مخصوص ایله ارقه‌سنی دایایه‌رق اوتورمسی ، جبر نفس ایله کولمسی ، وبالخصوص بر فکر خفی‌یی ستره چالیشیور دینیله جك صورتده هیچ توقف و آرام ایتمکسزین متصل کلمه‌لر ، سوزلر ، فکرلر ، تکلم و ایراد ایتمسی راهب ایچون بسبتون موجب احتراز اولیوردی .

مع التأسف پارسده جمعیتلر اودرجه قارشمش ، وازواق و اشواق ، ملبوسات و تزیینات ، سیر یرلری اوقدر عمومیت کسب ایتمش که ، بر قادینك جمعیاتك درجات مختلفه سندن ابو ویاخود فنا قسملرینه‌می عائد اولدیغنده ؛ واطوار نمایشکارانه سیله براچیق

موسیو لوبه

قادینی . حال سادکیسیله بر مار کبزدن نفرقده الك بیوك مدقق بیله یاکلیر . اشته بو سیلردن طولانی راهب ، قادینی اودرجه اعتنا ایله تدقیق ایدییوردی .

اصل راهبك امتحانی تشو . یش واخلال ایدن ، بو سیك وربطی اولمیان مکالمه ایدی .

بو سروبی اولمیان سوزلر ، ذوقنه تابع آرزولر ، بو دالدن داله قونمه‌لر آره‌سنده طانشمغه نصل وقت بوللی . بونکله برابر بولندن جویریلمکه چالیشان حکمك یاریسی حاصل اولمشدی .

اوغلو حقك ذکر اسمنی سؤال ایتدیکی زمان ، والده نك دوچار اولدیغی اضطراب مشکلا . ت ، حکم قطعی‌یی اتمام ایتدی .

قادین حجابندن قیزاره‌رق ، بر ثانیه قدر اضطراب و تردد ایچنده قالدی .

جنی . رومانك رسملری

— بو راسی طوغری . عفو ایدرسکز . کندیمی سزه حالا طاتمدم . . . بیلمم‌که عقلم نره‌ده ؟ جیبندن فیل دیشندن معمول کوزل قوقولر ایچنده منی منی بر جزدان چیقاره‌رق ایچندن آلدیغی بر قارتی یازیخانه‌نك اوزرینه وضع ایتدی‌که ، اوزون حرفلرله آنیده‌کی متبسم فقط هیچ برشیئه دلالت ایتمز اسم محرر ایدی .

ایدا دوبارانسی

مدیر غریب بر صورتده کولمسه‌دی .

— بوده‌می چوجغك اسمی ! دیه صوردی . سؤال براز کستاخانه ایدی . بونی قادینده اکلادی . تزاید و تشدد ایدن اضطراب مشکلانی بر طور کبارانه ایله ستره چالیشه‌رق :

— نصل ... شبهه‌سز راهب افندی ، شبهه‌سز .

راهب کمال متانتله (اویله‌می) دیدی .

شمدی مرامنی نه یولده افاده ایتمك لازمکله‌جکنی بیلمیان راهب ایدی . همان سویلمك اوزره بولندیغی سوزك حکم وتأثیرینه واقف اولان بر آدمك دوداقلرینه کلان خفیف بر تترمك ، کندیسنده کورینیور والنده‌کی قارتی اویروب چویرییور ایدی .

غلطه قله‌سنك اسکی حالی

راهب بردنبره ایاغه قالقه‌رق ، غایت کوزل اغاجلر دیکلمش بر بیوك باغچه‌یه ناظر پنجره‌نك اوکنه کلدی . قیشك قیرمزی کونشی هر یری بر رنك آله بویامش ، واپچ طرفندن باقدیغی جامه‌ده خفیف صورتده عکس ایتمشدی . پنجره‌نك اوکندن بر قرالتی کچدیکنی متعاقب اوطه‌نك ایچنده بر کنج پاپاس ظهور ایتدی . باش راهب :

— باقسه کا . دوفیو . چوجغی کزدیر . کلیسامزی لیمونلغی کوستر . باق اوراده ، بوزواللی کوچك آدمك جانی صقیلیور .

جق بو کزمکی ، زمان افتراقده‌کی وداع المه مانع اولمق ایچون اتخاذ ایدلمش بر بهانه ظن ایتدیکندن نظرنده اودرجه لرده یأس واضطراب مشهود ایدی‌که ، بولطف شعار راهب چوجغی تأمین ایدرك کمال ملایمتله :

— قورقمه کوچك جقم . . . والده‌ك بریره کیتمز . . . اونی سن ینه بوراده بوله‌جقسك . دیدی .

چوجق ینه تردد ایتدی .

مادام بارانس بر قرالیچه‌یه مخصوص طور ایله :

— هادی بنم کوزلم . دیدی .

کویا حیاتك هر حالنه دها شمدیدن قاتلانمش و هردرلو اطاعت

بوز اوزرنده قایانلر

واسارته حاضرلنمش كبی هیچ بر سوز سویلمدن هیچ بر شكایت ایتمدن همان دیشاری چیقدی .

دیشاری چیقار چیقماز اوطه برمدت سكونت ایچنده قالدی . صغوقدن دونمش قوملرك اوزرنده، ارقداشلریله باغریشه‌رق اوزاقلاشان چوجقلرك ایاق سسلری ، آتشك چاتیردیسی ، اغاج داللرینك اره‌سنده سرچه‌لرك ولولهٔ شماتت انكیزی ، پیانولر ، سسلر ، والحاصل قیشدن، قپالی پنجره‌لردن بونالمش بیوك بر مكتبك اثنای تدرسنده حاصل اولان بتون بوكورولتولر اوطه‌دن ایشیدیلیوردی .

جقك اناسی حقنده‌كی درجهٔ مجبوریت واطاعتندن متأثر اولان مدیر مكتب والده‌سنه :

— خانم افندی ، بوچوجغك حال وطوری سزی پك سودیكنی كوستریور. دیدی .

والده‌سی برطور فاجعه‌نما ایله :

— نصل نی‌سومیه‌جك. اوزوالیجغمك دنیاده یالكز برسوكیلی والده‌سی وار .

— اویله‌می ؟ طولسكز دیمك ؟

— وا اسفا كه اوت ! قوجه‌م اوله‌لی اون سنه اولیور. الیم برصورتده ... آه، راهب افندی ، حكایه نویسلر ، انتخاب ایده‌جكلری اشخاصك وقوعات وسركذشتنی یازمق ایچون تااوزاقلره كیتدكلری حالده ، بعضاً اك ساده بر حیاتك اون رومانه سرمایه اوله‌جغنه ایناتمزلر . اشته بنم حالم بوكا بر نمونه‌در . . . باقكز :

«قونت دوبارانسی ، اسمنك دلالت ایده‌جكی وجهله (طورنك) اك بیوك عائله‌لرندن برینه منسوبدر .

قادین پك بیوك برخطا ایدیوردی. زیرا بو راهب ، آمبووازده ، طوغدیغی جهتله منسوب اولدیغی ولایتده‌كی اصیل عائله‌لرك كافه‌سنی تماميله بیلیردی . او دقیقه‌ده قونت دوبارانسی ، راهبك شبهات واحترازاتی ایچنده ، بیكباشی لورد پیبوق وسینغاپورده‌كی راجه‌یه التحاق ایتدی .

بونكله برابر هیچ بر شی سزدیرمكسزین ، سوزده قونتس اولان قادینك كمال ملایمتله سوزینی كسه‌رك :

— مادام ، سزده بنم فكرمده دكلمیسكز ؟ سزه بوقدر دوشكون اولان چوجغی ، بوقدر اركن كندیكزدن ایرمق ظلم اولمزمی ؟ برده بویله برافتراقك آلامنه طاقت كتوره‌بیلیرمی ؟ . . .

قادین غایت ساده دلانه برطور ایله :

— یاكلیورسكز افندم . جق غایت قوی‌البنیه‌در . هیچ بر وقت خسته اولمدی . بلكه براز رنكی اوچوق . اوده دها امتزاج ایده‌مدیكی پارسك هواسندندر . دیدی .

افهام ایتمك استدیكی فكرینی ، قادینك اكلایه‌مدیغندن جانی صقیله‌رق هر كلمه‌نك اوزرنده طوره طوره تكرار سوزه باشلادی .

— هم بو اثناده بتون یتاقخانه‌لرمز طولی . مكتبك شاكرد قبول ایتمك زمانیده چوقدن كچدی . مراجعت ایدن طلبه‌یی اوكمزده‌كی سنه كلمك اوزره اعاده ایتدك . كله‌جك سنه‌یه قدر بكلرسه‌كز منتداریكز اولورم . اوزمان ایجابنه بقارز . بونكله برابر شمدیدن هیچ برشی تعهد ایتمم .

قادین بو سفر اكلادی . رنكی اوچارق :

— دیمك‌كه اولادمی رد ایدیورسكز . سببنی سویلمكیده رد ایدرمیسكز ؟ دیدی .

— مادام شو ایضاحاتی ویرمامك ایچون دنیاده هرفداكارلغی اختیار ایدردم . مادامكه اجبار ایدیورسكز ، اوحالده سزه بیلدیرمك لازمكلیركه ریاست اداره‌سنده بولندیغم بو خانهٔ تحصیله اولادینی امنیت ایدن عائله‌لر ، فضائل اخلاقه صورت مخصوصه‌ده رعایت ایتمك مجبوریتنده‌در . پارسده جسمانی مكتبلر اكسك دكل . سزك كوچك جق اورالرده محتاج اولدیغی رفق وملایمتی بولور . فقط بزده ممكن اوله‌مز . برزد منفعلانه ایله علاوهٔ كلام ایدرك :

— هم سزه یالواریرم . بنی بوندن زیاده ایضاحاته مجبور ایتمیكز . سزدن برشی صورمغه ، سزه هیچ بر صورتله تعریض ایتمكه حقم یوقدر . . . تأسف ایدرمكه سزی بوراده مضطرب ایدیورم . بكا اعتماد ایدیكزكه بو یولده رد ایدیشم ، سزك قدر بنم ایچونده الیمدر .

اوح ! براقك بیچاره‌یی ! پك بدبختدر. بوچوجغك یوزندن شمدی‌یه‌قدر چكدكلرینی كیمسه بیلمز . . .

اشته پك اعلا ! زواللی چوجغك اسمی یوقدی . باباسی یوقدی . فقط چوجغك فلاكتی كندیسی ایچین بر جنایت اولمق ، اقرباسنك خطاسندن چوجغی مسئول طوتمق بر حقمیدر ؟ » آه ! راهب افندی ، راهب افندی ، سزه چوق یالواریرم . . . »

اكر حال وموقعك اهمیتی اولمسیدی ، قادینك اختیار ایتدیكی برطور لاقیدانه ایله غایت یموشاق وبیاض اولان دست راهبانه‌یی طوته‌رق متصل سویلنمسنه كولمامك قابل دكلدی .

ذاتاً كندیسیده برچوجق اولدیغندن عادتا برچوجق كبی اغلیوردی . بویله درد دوكمه‌لر ، بوحیچقره‌رق اغلامه‌لر ، بوغوله‌جق كبی حاللردن والحاصل بر مسامحهٔ ساده دلانه ایله براز عادی اولان خلقتی حال طبیعیسنه ترك ایتمسندن قورقان راهب :

— سكونتیاب اولكز عزیزه‌م . . . دیوردی .

زواللی آدم« یابو خانمه‌بربایغینلق كلیرسه ، بن نه یپارم یاربی ! » دیه دوشونیوردی . تسكین ایچون سویلدیكی سوزلر قادینی دها زیاده تهییج ایدیوردی .

كندیسنی حقلی كوسترمك آرزوسیله بعض شیلر حقنده ایضاحات ویریور ، حیاتنك صورت جریانی تصور ایدیور ؛ مدیرده استر استمز ، طوره طوره ، تنفس ایده ایده ، اولسان بوتقریر مظلمی دیكلیور ، قادین ایسه ارتق كیرو دونمسی مشكل صورتده ایلرولره طوغری آتیله‌رق

هر آدیمنده ، ناقل ضیا اولان اینجه تللر كبی ، برطاقم روابط منورهٔ خلاصی قیردیغندن تكرار ضیایه نصل چیقاجغنی دوشونمیوردی .

« دوبارانسی كندیسنك اسمی دكلدی . اكر كندی اسمنی سویلیه‌جك اولسه بتون عالم حیرت ایچنده قالیردی. فرانسه‌نك اك قدیم بر فاملیاسنك ، ایو دیكله‌یورسكز یا . اك قدیم بر فاملیاسنك ناموسی (بوسوزی طوره‌رق سویلیوردی) ، كندی اسمنه مربوط ایدی . سویلیه‌جك اولسه ، او اسمی كندیسندن استرداد ایتمكدن زیاده ازالهٔ حیاتی تنسیب ایدرلردی . مدیر بوسوزلری رد ایدرك ، كندیسندن هیچ برشی استرداد وازاله ایتمك نیتنده اولمدیغنی تأمین ایلمك استدیسه‌ده سوزینی بیله ایشتدیرمكه موفق اوله‌مدی .

اودرجه‌لرده ایلرویه آتلمشدیكه ، روزكاره قارشو كمال سرعتله دونن بریل دكرمننك پروانه‌لرینی طوردیرمق ، دمندنبری بربوشلق ایچنده دوران ایدن بوسوزلره فاصله ویرمكدن دها قولایدی . هر شیدن زیاده اك بیوك بر خاندان نجابته منسوبیتنی اثبات ایتمك استیور وحتی كندیسنی باشدن چیقاره‌نك بیلمم نه كبی شیلره مالك اولدیغندن بحثلر آچه‌رق ، نفسنی شمدی‌یه قدر وقوعه كلمامش بر قضای مشؤمك مظلومی عد ایدیوردی .

بتون بونلره ایناتملیمی ؟ غالبا هیچ بر كلمه‌سنه . . . زیرا قسم اعظمی اخفا ایدلمش وسبك وربطی اولمیان بونطق ، تضاد ایله مالا مال ایدی . یالكز بونلرك ایچنده ، صمیمی ، متهیج ، حتی مؤثر برشی وارسه اوده والده ایله اولادك بربرینه اولان عشق ومحبتی ایدی . تحصیل وتدریس ایچون تعیین ایتدیكی خواجه‌لرله چوجغی چالشدیره‌رق دائما برابر یشادیغی حالده شمدی بویله كندیسندن آییرمسنه سبب ، پك زیاده اویانان ذكاسنه ، وبسبتون آچیلان كوزلرینه مانع فهم ورؤیت اوله‌جق احتیاط واحترازك قابل الحصول اوله‌مدیغی ایچوندی.

راهب غایت جدی برطور ایله :

— هر شیدن اول صورت تعیشكزده اخلاق وقاعده‌یه مغایر اولان احوالدن احتراز ایله اویكزك ایچنده اوطورن چوجغی لایق برحاله قویملیسكز . دیدی .

— بنمده حصر اشتغال ایتدیكم شی بودر ، راهب افندی . . . جق نه قدر بیورسه ، بنده اونسبتده كسب متانت وجدیت ایلدیكمی حس ایدیورم . هم بوكون یارین بنمده حالم كسب انتظام ایده‌جك . . . برآدم واركه بكا چوقدنبری ، تاهل ایچون مصرانه رجا ونیازلر ایتمكده‌در . . . فقط او وقته قدر چوجغی یانمدن آییرمق ، وحالا مشوش برحالده كذار ایدوب كیدن حیاتمدن اوزاق طوتمق ، وكندیسنه ایلروده طاشیه‌جغی اسمه لایق صورتده بر تربیهٔ اصالت ویرمك استدم . بو آماللك حصولی ایچون بورادن ایی بر یردوشونه‌مدم . فقط باقكز سز ، بوردكزله هم بنی ، هم بتون نیات خالصانه‌می دوچار فتور ایدیورسكز . . . بورایه كلنجه مدیر مكتب اظهار تأثر ایتدی . بر دقیقه حال تردده بولندی . قادینك تا كوزلرینك ایچنه بقارق :

— پك اعلا ، اولسون ، مادام ، مادامكه مطلق صورتده استیورسكز آرزوكزی اجرایه حاضرم . كوچك جق بنم پك خوشمه كیتدی شاكردلرمك اره‌سنه قبول ایتمكه موافقت ایدرم . . .

— آه ، راهب افندی . . .

— فقط ایكی شرطله .

— هر شرطكزی قبوله حاضر وآماده‌یم .

— برنجیسی ، صورت تعیشكز كسب انتظام ایدنجه‌یه قدر ، چوجق هفته باشلرینی حتی بیوك تعطیللرینی بیله مكتبده كچیره‌جك ، سزك اوه قطعیاً ایاق آتمیه‌جقدر .

— فقط جقم . والده‌سنی بر دها كوره‌مزسه ارتق یشامز .

— استدیككز قدر كلوب اوغلوكزی اوپه‌بیلیرسكز . یالكز ، — كه ایكنجی شرطمده بودر — عمومه مخصوص اولان مكالمه محلنده هیچ كورشمیه‌جكسكز . بنم اوطه‌مده كورر ، وبنده بوراده كیمسه‌یه تصادف ایتمامكز ایچون دقت ایدرم .

مادام دوبارنسی بتون وجودی تتره‌دیكی حالده آیاغه قالقدی .

عمومه مخصوص اولان مكالمه محلنه كیره‌مامك ، پنجشنبه كونلرینك او نظرربا ازدحامی اره‌سنه قاریشه‌رق اولادینك كندیسنه موجب شرف اولان حسننی ، اثوابنك تشهیر ایتدیكی ثروتی ، كوستره‌مامكی ، واحباسنه : كرچكدن بر خانم افندی كبی « پاپاسلرك مكتبنده مادام دوس یاخود مادام دووه . . . ایله سلاملاشدم » دیه‌مامكی ، صكره‌ده بر كوشه‌یه چكلمشجقی كیدوب كیزلی كیزلی قوجاقلامغی دوشوندكجه اختیارینی سلب ایده‌جك درجه حدتلنیوردی .

معذب پاپاس اك جان آله‌جق یرینه طوقونمشدی .

— بكا قارشو ظالمانه طاوراندیكز ، راهب افندی . دمین برعنایت عد ایدرك تشكر ایلدیكم موافقتكزی رده بنی مجبور ایتدیكز . حیثیت مادرانه ونسوانیه‌می محافظه‌یه مجبورم . سزك شرطلریكز قبول اوله‌ور شیلردن دكل . اوغلوم نه‌دیر ؟ اكر . . .

جامك دیشاریسندن صاری صاچلر ایچنده ، باغچه‌نك جانلی هواسندن ، و آتش انتظاردن ، رونق پذیر اولمش بر چهره‌نك باقدیغنی كوره‌رك طوردی . والده‌سنك براشارتی اوزرینه چوجق همان اوطه‌یه كیردی :

— آه ، آنه‌جكم نه قدرده كوزلسك سن . . . اونلر بكا استدكلری قدر دكل دیسونلر بن سنی كیتمش بیلیوردم .

قادین شدتله چوجغك الندن طوتدی :

— بنمله برابر كیده‌جكسك . بزی بوراده استمیورلر . دیدی .

دیشاری‌یه چیقمق ایچون ایاغه قالقه‌رق

هیچ بکلمدیکی شو عزیمتی، یورومکدن زیاده فراره بکزه‌ته‌رك شاشیران چوجغی الندن طوتوب، بر رفتار مغرورانه ایله کیدییوردی. راهبك ایاغه قالقه‌رق حرمتله ویردیکی سلامه باشیله انجق مقابله ایتدی. شتاب ایتدیکی حالده بر صدای رفیقك تکرار ایتدیکی شو سوزی ینه حقك سامعهٔ دقته واصل اولماق ایچون لزومی درجه‌سنده سرعتله فرار ایده‌مامشدی: « زواللی چوجق!... زواللی چوجق!... »

او سوز، او صدای رحیمانه، چوجغك تاقلبنه دکمشدی.

کندیسنه آجیورلر... نه ایچون؟.

او زماندنبری اکثر بونی دوشونوردی.

مکتب مدیری یا کلیوردی.

قونتس ایدا بارانس نك قونتسلکی کولمك ایچوندی.

اسمی دوبارانس دکلدی، بلکه، ایدا بیله دکلدی. کیمدی؟ نره‌دن کلیور؟ کیمسه بیلمز. عجبا اصالت حکایه‌لری ایچنده طوغری برشی وارمیدی. اوکا کیمسه جواب ویره‌مز. بودرلو موجودیتلر، اوقدر احوال منقلبه، ووقوعات مختلفه ایچنده بولنورکه، مدید بر ماضینك اره‌سنه کیرن فاصله‌لر، سکته‌لر سببیله مشهود اولان حال حاضرلرندن بشقه بر جهتلری بیلنمز. اونلرك متحرك فنارلر کبی که پیدا و نهان اولان ضیالری بر طاقم مدید ظلام متعاقبه ایله سکته‌داردر.

محقق اولان شی قادینك پارسلی اولمدیغی، و حالا صورت تلفظی محافظه ایتدیکی بر مرکز ولایتدن کلدیکی ایدی. خدمت مخصوصنه مأمور اولان مادموازل قونستانك قولنجه پارسه‌دائر هیچ برشی بیلمدیکی کبی پارسه مخصوص اولان طرز وطوردن تمامیله محروم ایدی.

مادموازل قونستان استخفاف واستحقار ایله « طشره‌لی بر قحبه... » دیردی.

واقعا برآقشام زیمناسده لیونلی ایکی تاجر، قادینی، ترو میدانندکی « الدیونلر ولیوانته‌لر » مغازه‌سنی طوتن مالانی فاورو

صوك موده

ظن ایلمشلر، صکره یاکلدقلرینی اکلایه‌رق پك چوق اعتذارلر ایتمشلردی.

بر بشقه کون، اوچنجی سواری آلاینك بر ضابطی اوزاقدن، بوندن سکز سنه اول اوراتان سویلره پیدای الفت ایتدیکی نانا نامنده بر قز اولدیغنی فرق ایلمشسه‌ده. بوده اویله برخطاده بولندیغندن ینه اویله اعتذارلر ایتمشدی.

صحیحاً بویله کستاخانه مشابهتلر واردر.

مادام دوبارانس چوق سیاحتلر ایتمش، بونی کندیسی ده کیزله‌مزدی. فقط کندی حیات ومنشأنه دائر مناسبت آلسون آلمسون متصل سویلدیکی سوزلردن محقق، آشکار بر نتیجه چیقاره‌بیلنلر سحرباز عد اولنه‌بیلیردی. برکون ایدا، والده‌سندن منقول اوله‌رق مستعمراتده طوغمشدر، چفتلکلری، زنجیه‌لری وارمش... بر دیکر دفعه‌سنده، توراتژه‌لده بولنمش. هنکام صباوتی لووار ساحلنده‌کی کاشانه‌ده کچیرمش. موجودیتندن سوکولوب ایرلمش، بوتفصیلات بوقصه‌لری فوق العاده کوزل بر مهارت ایله هپسنی بربره طوپلایه‌رق بربرینه دیکر، ربط ایدردی.

کورلدیکی وجهله، هپ کیفنه تابع تقریرلرنده حکمفرما اولان اساسسز شیلر ایله تفاخر ابتلاسی ایدی. بریشیل دیشی پاپاغان کبی کوزه وخرده فروش ایدی. اصالت، عنوان، اقبال و پاره‌نك ایچندن چیقامیوردی.

زنکینلکه کلنجه، شبهه یوقکه زنکیندی، هیچ دکلسه بر صاحب ثروت، قادینك اداره‌سی ایچون اظهار سخاوت ایدییوردی.

مابعدی وار

احمد احسان